

1. AMAÇ

Ulaşım Sistemleri Merkez Başkanlığı (USMB) Araç Proje ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından yürütülen AİTM Seri İmalat Tip Onayı Belgesi verilmesi işleminin metotlarını açıklamaktır.

2. KAPSAM

Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik (AİTM) kapsamında, “Araç Tadil, İnceleme, Onay Muayene Gözetim Usul ve Esasları” çerçevesinde yürütülen “AİTM Seri İmalat Tip Onayı Belgesi” onayı ile ilgili hususları kapsar.

3. SORUMLULAR

Ulaşım Sistemleri Merkezi Başkanlığı (USMB)
Otomotiv Belgelendirme Grup Başkanlığı
Araç Proje ve Koordinasyon Müdürlüğü

4. UYGULAMA

4.1. Başvuru

Firma, TSE360 sistemi üzerinden tanımlı Yetkili Teknik sorumlusu ile başvuru yapar.

Başvuruya esas olan tarih, başvurunun birim amiri çalışma ekranına düştüğü tarihidir. Dosya, başvuru tarihinde yürürlükte bulunan mevzuata göre incelenir.

TSE360 sisteminde firmaların oluşturduğu başvurular birim amiri çalışma ekranına düşer, başvurular birim amirince inceleme Uzman(lar)ına havale edilir.

4.2. Ön İnceleme

İnceleme Uzman(lar)ınca dosyada ilgili AİTM Seri İmalat Tip Onayı Belgesi Dosya Kontrol Formuna göre yirmi (20) iş günü içerisinde inceleme yapılır. AİTM Seri İmalat Tip Onayı Belgesi Dosya Kontrol Formu dosya içeriğinde bulunan evrakların mevcudiyeti ve geçerliliği kontrol edilir.

İlgili AİTM Seri İmalat Tip Onayı Belgesi Dosya Kontrol Formunda istenen herhangi bir evrakın eksik olması veya dosyada herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda başvuru, nedeni belirtilerek TSE 360 sistemi üzerinden firmaya revizyona gönderilir ve dosyanın tamamlanması için otuz (30) günü aşmamak üzere süre verilir. Gerekli görülmesi halinde tespit edilen uygunsuzluklar TSE 360 sisteminde yapılan bildirimle ilave olarak e-posta ile de firmaya bildirilebilir. Ancak, uygunsuzluk bildirim tarihi olarak TSE 360 sistemi üzerindeki bildirim tarihi esastır. Belirtilen süre içerisinde bildirilen uygunsuzlukların giderilememesi halinde, 7 (Yedi) günü aşmamak şartıyla 5 (Beş) defa daha süre verilir. Bu süre zarfında da uygunsuzluklar giderilememesi halinde verilen tüm hizmetlerin ücreti fatura edilerek başvuru olumsuz olarak ilgili komisyona gönderilir.*

Dosyanın eksiksiz olması durumunda başvuruya konu araç/araçlarla ilgili olarak bu prosedürün 4.3. maddesine göre işlemler devam eder.

* Uygunsuzluk tespit edilen başvuru revizyona gönderildiğinde toplamda 3 kez başvuru sahibi tarafından başvuruda herhangi bir değişiklik veya düzeltme yapılmadığında başvuru, verilen hizmet bedeli tahakkuk edilerek olumsuz olarak ilgili komisyona gönderilir.

AİTM Seri İmalat Tip Onayı işlemleri ile ilgili her türlü duyurunun/bildirinin, tse.org.tr(TSE resmi web sitesi), başvuru.tse.org.tr(TSE360) ve basvuruportal.tse.org.tr(BelgeNET) adreslerinin herhangi birinde yayınlanması tebligat hükmünde olup, TSE- Araç Proje ve Koordinasyon Müdürlüğü bu bakımdan yükümlülüklerini yerine getirmiş sayılır.

4.3. İncelemeler İçin Planlama ve Görevlendirme

İncelenecek prototip araç/araçlar incelemeden önce firmaya bildirilerek inceleme esnasında hazır olması istenir. İnceleme Uzman(lar)ı firma yetkili teknik sorumlusu inceleme alanında bulunması ile ilgili olarak firma ve/veya firma yetkili teknik sorumlusuna e-posta yoluyla bildirim yapılmalıdır.

İnceleme Uzman(lar)ınca kontrol edilen ve AİTM Seri İmalat Tip Onayı Belgesi Dosya Kontrol Formuna göre eksiksiz olan başvurularda firmanın incelenmesini talep ettiği araçlarda incelemede bulunmak üzere atanan uzman(lar) inceleme tarihi, ulaşım vb. hususlarda planlama yapar. Görev Oluru ile göreve gidilir.

4.4. İncelemenin gerçekleştirilmesi

İnceleme Uzman(lar)ı; inceleme için gerekli olan, (varsa) **Teknik Muayene Raporu ve ilgili Araç İnceleme Formu** ile birlikte araç/araçların bulunduğu inceleme adresine gider. İnceleme sırasında ilgili firmanın yetkili teknik sorumlusunun bulunmaması halinde inceleme sonuçlarını kabul etmiş sayılır. Daha sonra incelemede tespit edilen sonuçlara itiraz hakkı bulunmamaktadır.

Araçlar ve/veya üretim yeri; (varsa) ilgili **Teknik Muayene Raporu**’na ve ilgili Araç İnceleme Formu ve **Üretim/Montaj Yeri İnceleme Raporu**’na göre incelenerek inceleme tamamlanır.

Üretim yeri uygunluğu incelemelerinde tespit edilen uygunsuzluklar;

Uygulanan kalite sisteminin genelini etkilemeyen ve sistematik olarak tekrar etmeyen durumlar (uygulama olsa da kayıt veya süreç eksikliği içeren durumlar) ‘küçük uygunsuzluk’; uygulanan kalite sisteminin genelini etkileyen ve sistematik olarak tekrar eden durumlar (sistemin hiç uygulanmaması veya yetersiz uygulanması durumları) ise ‘büyük uygunsuzluk’ olarak değerlendirilir.

Araçlar ve/veya üretim yeri (varsa) başvuruya konu imalat kapsamı için hazırlanmış araç inceleme formu ve Ulaşım Sistemleri Merkezi Başkanlığı İnceleme Tutanağı ve ULM-03-FR-05-002 Üretim/Montaj Yeri İnceleme Raporuna göre incelenerek inceleme tamamlanır.

Teknik servis incelemesi ve üretim yeri uygunluğu incelemesi birlikte yürütüldüğünde Araç İnceleme Formu doldurulmasına gerek olmaksızın Üretim/Montaj Yeri İnceleme Raporu’nun ekine teknik servis uzmanı tarafından incelemesi yapılan araç kontrol formu eklenir.

Başvuru yapan firmanın üretim yerinde firmaya ait tabela bulunmalıdır. Bu husus şube başvuruları için de geçerlidir.

Firmanın üretim yerini farklı bir firma ile ortak kullanması halinde, kullandıkları fiziki alanın görülebilir şekilde bölünmüş olması gerekmektedir. Bu husus şube başvuruları için de geçerlidir.

4.5. İnceleme sonrası işlemler

4.5.1. İnceleme sonucunda uygunsuzluk tespit edilen durumlar

İnceleme sonucunda Prototip Araç İncelemesinde veya Üretim/Montaj Yeri İnceleme sırasında kalite dokümanlarında uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda, firmaya uygunsuzluklarını gidermesi için süre verilir ancak bu süre bu süre altı (6) ayı geçemez. Bu süre içerisinde uygunsuzluk giderildiğinde işlemler devam eder. Verilen sürede uygunsuzlukların giderilmemesi halinde verilen tüm hizmetlerin ücreti fatura edilerek başvuru olumsuz olarak ilgili komisyona gönderilir.

4.5.2 İnceleme Sonrası İdari İşlemler

Üretim Yeri İnceleme raporu, Araç İnceleme Formu ve İnceleme Tutanağı taratılarak APM Drive alanında Seri Tadilat/İmalat Üretim Yeri İnceleme Raporları bölümünde ilgili firma için klasör oluşturularak içine yüklenir.

4.5.3. Araç Proje Belgelendirme Komisyonu İşlemleri

İnceleme sonucunda; TSE 360 sistemi üzerinden İnceleme Uzman(lar)ınca başvuru içerisinde belge oluşturularak belge Araç Proje Belgelendirme Komisyonuna sunulur.

4.5.4. Komisyon kararı sonrası işlemler

4.5.4.1. Komisyon kararının olumlu olduğu durumlar

İnceleme sonucunda; TSE 360 sistemi üzerinden İnceleme Uzman(lar)ınca başvuru içerisinde belge oluşturularak belge Araç Proje Belgelendirme Komisyonuna sunulur.

4.5.4.2. İnceleme sonucunun olumsuz olduğu durumlar

Komisyon kararının olumsuz olması halinde verilen tüm hizmetlerin ücreti fatura edilerek başvuru işleminden kaldırılır. Bu durum firmaya yazılı olarak bildirilir.

4.6 İtiraz ve Şikâyet

İnceleme sonucuna itiraz edilmesi durumunda dosyanın tekrar incelenmesi gerekiyorsa bu incelemeye daha önceki başvuruya atanmış uzman görevlendirilemez.

4.7 Ara Kontrol

Seri İmalat tip onayı belgesi sahibi firmalarda 2 yılı aşmamak ve en az 1 (bir) defa olmak üzere ara kontrol yapılır. Ara kontrol incelemeleri firmaya haber vermeden yapılır ancak gerekli görülmesi halinde firmaya haber verilebilir.

Ara kontrol için görevlendirilecek inceleme heyetinde AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgesi konusundan atanmış ve/veya ISO 9001 konusunda tetkikçi/tetkikçi adayı/temel eğitimini almış kişi/kişiler bulunmalıdır. Bir personelin her iki konuda da yetkinliği bulunması halinde ara kontrol bir personel ile de gerçekleştirilebilir.

Ara kontrol incelemesine gidilirken firmanın son üretim yeri/ara kontrol inceleme tarihinden itibaren TSE360 sistemi üzerinden düzenlediği AİTM Seri İmalat Araç Uygunluk Belgelerinin (SİUB) listesi çıkartılarak ara kontrol incelemesinde hazır bulundurulur.

Firmanın ULM-03-LS-00-017 A Sınıfı Firmalar ve Yetkili Teknik Sorumluları Listesinde yer alması halinde uygunluk belgelerini düzenleyen yetkili teknik sorumlunun listede bulunup bulunmadığı kontrol edilir. Yapılan kontrol sonucunda A sınıfı bir firma olmasına rağmen Enstitümüze bildirilen fiili ve tam zamanlı çalışan yetkili teknik sorumlusu dışında, farklı bir yetkili teknik sorumlu tarafından Yetkili Teknik Sorumluların Görev, Yükümlülük ve Sertifikalandırılmasına Dair Tebliğ (SGM-2016/22) kapsamında işlem yapıldığının tespit halinde;

- Yetkili teknik sorumlu hakkında Eğitim Dairesi Başkanlığına resmi yazı ile bilgi verilir,
- Firmanın AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgeleri 1 ay askıya alınır, aynı uygunsuzluğun tekrarı halinde firmanın AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgeleri 3 ay askıya alınır.

Listede yer alan AİTM Seri İmalat Araç Uygunluk Belgesi toplam adedine göre kalite kayıtları istenecek araç sayısı belirlenir. Araçlar, örnekleme yolu ile rastgele olarak listeden seçilerek belirlenir.

SiUB Sayısı	Kayıtları Talep Edilecek Araç Sayısı
0	Prosedür kontrolü
1-20	5
21-100	10
101-500	15
500 üzeri	20

Ara kontrol incelemesini gerçekleştiren uzman gerekli görmesi halinde daha fazla araca ait kayıt talep edebilir.

Örnekleme yolu ile seçilen araçlarda uygunsuzluk tespiti halinde, tespit edilen araçlara benzer (marka, imalat kapsamı, aynı yetkili teknik sorumlu vb.) en az 10 araca ait kayıt tekrar talep edilir.

Ara kontrol sonucunda firmada herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmemesi halinde firmanın belgeleri geçerliliğini sürdürür. İnceleme raporu taratılarak APM Drive alanında Seri Tadilat/İmalat Üretim Yeri İnceleme Raporları bölümünde ilgili firmaya ait klasöre yüklenir. İnceleme raporu İdari Büroda yer alan firmanın ilgili dosyasında arşivlenir.

Ara kontrol sonucunda firmada uygunsuzluk tespit edilmesi halinde firmaya uygunsuzluğu gidermesi için süre verilir ve takip tetkiki yapılacağı bildirilir. Bu süre üç (3) aydan fazla olamaz. Takip tetkiki kararı verilen firma hakkında yapılacak işlemler takip tetkiki kararı veren uzmanın/uzmanların sorumluluğundadır.

Takip tetkik incelemeleri incelemeye gidilmeden önce firmaya haber verilir.
Takip tetkiki için incelemeye gidilen firmaya art arda ikinci kez takip tetkiki kararı verilemez.

Takip tetkik incelemesinde firmada tespit edilen uygunsuzluğun devam etmesi halinde firmanın sahip olduğu AİTM Seri İmalat Tip Onayı belgeleri askıya alınır. Askı süresi üç (3) aydan fazla olamaz.

Belgesi askıya alınan firma uygunsuzluklarını gidermesi halinde bu durumu yazılı olarak bildirir. Gerekli incelemeler yapılır, gerekli görülmesi halinde firmaya tekrar incelemeye gidilir veya incelemeye gidilmeden belgeler Askıdan Uygun hale sistem üzerinden alınır, bir sonraki ara kontrol incelemesinde ilgili hususlar kontrol edilir.

Askı süresinde uygunsuzluğu gideremeyen firmanın belgeleri iptal edilir.

Denetimlerde üretim/montaj yeri adresinde bulunmadığı tespit edilen firmanın belgeleri iptal edilir.

AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgesi sahibi firma her ne sebeple olursa olsun müracaat için gerekli olan evrak bilgilerinde değişiklik olması durumunda, bunu en geç otuz (30) gün içinde USMB'ye bildirmek ve bununla ilgili belgeleri göndermekle mükelleftir.

Ara kontrol incelemesi sonucunda firmaya ULM-03-FR-00-010 Fatura Detay Formu düzenlenerek birim idari büro personeline verilir.

4.8 Belge Sahibi Firmanın Yeni İmalat Yeri/Şubesi İçin Yeni Belge Alması

AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgesi sahibi firma, unvanı ve merkez adresi aynı kalmak koşulu ile yeni imalat yeri/şubesi için AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgesi başvurusunda bulunabilir. Başvuruda yeni imalat yeri/şube adresine ait firmanın Ticaret Sicil Gazetesi sunulmalıdır. Firmanın yeni imalat yerinin/şubesinin uygunluğu ile ilgili inceleme gerçekleştirilerek Üretim/Montaj Yeri İnceleme Raporu doldurulur. Başvuruya konu araç için prototip araç incelemesinin gerekliliğine başvuruyu değerlendiren uzman tarafından firmanın sahip olduğu AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgeleri değerlendirilerek karar verilir.

Firmanın yeni imalat yeri/şubesi için farklı bir yetkili teknik sorumlu çalışmalıdır. Yetkili Teknik Sorumluların Görev, Yükümlülük ve Sertifikalandırılmasına Dair Tebliğine göre (SGM-2016/22) A sınıfı firmalara ait imalat yerinde/şubelerde fiilen (tam zamanlı) çalışması zorunludur. B ve C sınıfı firmalarda sözleşmeli veya tam zamanlı yetkili teknik sorumlu bulunmalıdır. Yeni imalat yerinde/şubede imalatı yapılacak araçlara ait AİTM Seri İmalat Araç Uygunluk Belgeleri o adres için Enstitümüze beyan edilen yetkili teknik sorumlu tarafından düzenlenmelidir.

Birden fazla imalat yeri bulunan ve A sınıfı olan bir firmanın AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgesi başvuruları, firmanın herhangi bir imalat yerinde tam zamanlı çalışan bir yetkili teknik sorumlu tarafından yapılabilir.

Firmalar imalat yerlerinde/şubelerinde yapılan tüm işlemlerden sorumludur. Merkez adresinden farklı bir imalat yerinde/şubesinde uygunsuz işlem yapıldığının tespit edilmesi durumunda, firmanın şubesine ait belgeler ve/veya firmanın sahip olduğu tüm belgeler ile ilgili **Araç Tadil, İnceleme, Onay Muayene Gözetim Usul ve Esasları; Madde 29-Aykırı hareket** başlığı altında yer alan hükümlere göre işlem yapılır.

4.9 Belge Askı/İptal İşlemleri

4.9.1 Belge Askı İşlemleri

AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgeleri herhangi bir nedenle (kendi talebi, uygunsuzluk tespiti, vb.) süreli olarak askıya alınan firmaların uygunsuzluklarının giderilip giderilmediği hususu ilgili belgeleri askı komisyonuna atan uzmanın sorumluluğundadır. Askı komisyonu sonucu firmaya uzman tarafından resmi yazı ile bildirilir. Belgeleri komisyona atan uzman tarafından APM Müdürlüğü drive alanındaki “Seri İmalat Tip Onay Belgesi-Askı” dokümanında ilgili alanlar doldurulur.

Askı süresi sonunda firmanın AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgeleri Araç Tadil, İnceleme, Onay Muayene Gözetim Usul ve Esaslarında yer alan hükümlere göre işlemler gerçekleştirilir. Belgelerin askıdan kaldırılması veya belgelerin iptali ile ilgili alınan komisyon kararı belgeleri komisyona atan uzman tarafından resmi yazı ile firmaya bildirilir.

AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgeleri askıya alınan firmanın yeni başvuruları askı süresince işleme alınmaz, devam eden başvuruları askı komisyonuna atıf yapılarak olumsuz değerlendirilir.

AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgelerinin askıda kalma süresi, askı komisyonunda özellikle belirtilmedikçe, azami olarak 6 aydır. 6 aylık askı süresi sonunda AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgesi sahibi firma tarafından belgelerinin askıya alınmasına neden olan uygunsuzluğu giderilmemiş ise firmanın askıdaki AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgeleri komisyon tarafından iptal edilebilir.

4.9.2 Belge İptal İşlemleri

AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgeleri herhangi bir nedenle (kendi talebi, uygunsuzluk tespiti, vb.) iptal edilen firmalara yazılacak resmi yazılar, ilgili belgeleri iptal komisyonuna atan uzmanın sorumluluğundadır. Belgeleri komisyona atan uzman tarafından ayrıca APM Müdürlüğü drive alanındaki “Seri İmalat Tip Onay Belgesi-İptal” dokümanında ilgili alanlar doldurulur.

AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgesi **Araç Tadil, İnceleme, Onay Muayene Gözetim Usul ve Esasları Madde 31-Sözleşmenin feshine** göre iptal edilen firmaların **Madde 37–Fesihten sonra yeni müracaat** hükümleri doğrultusunda iptal edilen belgeleri ile aynı marka, tip ve imalat bazındaki başvuruları, aynı veya değişik unvanlarda ve üretim yerlerinde olsa dahi, belgelerinin iptal olduğu tarihten başlayarak altı (6) ay süre içerisinde işleme konulmayacaktır.

Uygunsuz işlem yaptığı tespit edilen firmanın yetkili teknik sorumlusu hakkında Eğitim Dairesi Başkanlığına resmi yazı ile bilgi verilir.

4.10 Unvan Değişikliği ve Üretim/Montaj Yeri Değişikliği Durumunda Yeni Belge Düzenlenmesi

AİTM Seri Tadilat Tip Onay Belgesi sahibi firma, **Unvan ve Üretim/Montaj Yeri** adresi değişikliği durumunda TSE360 sistemi üzerinden ilgili başvuru türünü seçerek yeni AİTM Seri Tadilat Tip Onay Belgesi için başvuruda bulunabilir.

Başvuru sahibi firma tarafından talep edilen Üretim/Montaj Yeri Değişikliği ve Unvan Güncelleme başvurularında, değişiklik yapılmak istenen mevcut belgeler sistem üzerinden başvuru esnasında seçilir. Başvuru eklerine başvuru türünü destekleyici Unvan değişikliği için güncel Ticaret Sicil gazetesi, Sanayi Sicil Belgesi vb evraklar yüklenerek başvuru tamamlanır.

Birim amiri tarafından uzman havalesi gerçekleştirilen başvuru, uzman tarafından incelenerek değerlendirmenin olumlu olması durumunda her başvuru için bir adet dosya inceleme ücreti ve her bir seçilen belge için yeniden belge düzenleme hizmet bedeli tahakkuk edilerek başvuru komisyona iletilir. Komisyon süreçlerinde 5.4.3 ve 5.4.4 maddelerinde yer alan hükümler geçerlidir.

Firmalar tarafından talep edilen Üretim/Montaj Yeri Değişikliği ve Unvan Güncelleme başvurularında, değişiklik yapılmak istenen mevcut belgelerin başvuru esnasında tek tek ve eksiksiz olarak seçilmesi başvuru yapan firma sorumluluğunda olup süreç doğrultusunda oluşabilecek belge kayıpları ve aksaklıklardan doğan sorumluluk tamamen başvuru sahibi firmaya aittir.

Başvuru sırasında TSE360 sistemi üzerinden seçilmeyen mevcut belgeler, işlem tamamlandığında otomatik olarak iptal edilmektedir.

Seçilmeyen belgelerin iptal olması durumu başvuran firmanın seçimine bağlı bir süreç olduğundan; iptal edilen bu belgeler için firmalara ayrıca yazılı bir bildirim, ihtar veya tebligat yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

4.11 Teknik hususlar

- Kontrol formlarında yer almayan hususlarda ve yapılan imalat nedeniyle etkilenen ancak kontrol formunda yer almayan yönetmelikler/regülasyonlar için ilgili mevzuat (AİTM-MARTOY-MOTOY-TORTOY-tebliğler vb.) esas alınarak işlemler yapılmalıdır.

4.12 AİTM Seri İmalat Araç Uygunluk Belgesi ile ilgili işlemler

4.12.1 Uygunluk Belgesi iptali

Uygunluk Belgesinin iptal istemi sebebiyle apmdestek@tse.org.tr adresine atılan mailer ilgili uzmanlara sıra ile gönderilir.

Yazım yanlışları ile ilgili iptal istekleri, yazımı doğru olan belgenin incelenmesi sonucu karara bağlanır.

Yazım yanlış dışındaki hatalarda, uygunluk belgesi iptali istenen araca ait kalite dokümanları talep edilerek iptal istemi değerlendirilir.

5. İLGİLİ DOKÜMANLAR

ULM-03-FR-05-009	İnceleme Tutanağı
ULM-00-YNG-01-005	Araç Tadil, İnceleme, Onay Muayene Gözetim Usul ve Esasları
ULM-03-FR-00-010	Fatura Detay Formu
ULM-03-FR-06-002	AİTM Seri İmalat Tip Onay Belgesi Dosya Kontrol Formu
ULM-03-FR-05-002	Üretim-Montaj Yeri İnceleme Raporu